

Meedoen aan de commentaarfase

Hoe werkt het?

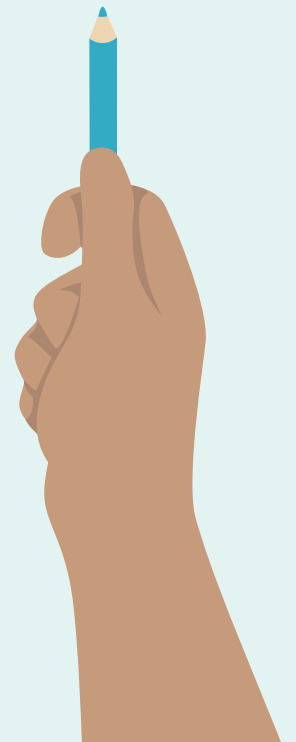
Richtlijnen helpen je bij de uitdagingen waar je in je werk mee te maken hebt. Ze beschrijven welke keuze de voorkeur heeft en waarom, op basis van wetenschappelijk onderzoek, praktijkervaringen en de voorkeuren van de zorgvrager. Aangezien richtlijnen direct invloed hebben op de inhoud van ons vak, is het belangrijk dat er tijdens de ontwikkeling kritisch wordt meegelezen. De commentaarfase is hét moment om jouw stem te laten horen. Dit hoeft niet veel tijd te kosten. In dit stappenplan lees je wat de commentaarfase inhoudt, hoe je feedback geeft en waar je op let in deze fase.

Voordelen van meedoen

- Je commentaar op de richtlijn die wordt ontwikkeld of herzien en dat van andere meelezers zorgt ervoor dat de richtlijn (nog) beter aansluit bij de zorgpraktijk. Zo draag je bij aan de ontwikkeling van je vak.
- Je houdt je kennis op peil en blijft op de hoogte van vakinhoudelijke ontwikkelingen.
- Als verpleegkundige of verpleegkundig specialist kun je jouw bijdrage laten registreren in de vorm van ODA-punten in het Kwaliteitsregister.

Zo doe je mee

- 1 **Stap 1:** Meld je aan
- 2 **Stap 2:** Selecteer de modules/hoofdstukken die voor jou relevant zijn
- 3 **Stap 3:** Beoordeel de aanbevelingen die voor jou relevant zijn
- 4 **Stap 4:** Noteer je feedback duidelijk
- 5 **Stap 5:** Deel je feedback

Wat houdt de commentaarfase in?

De commentaarfase is een belangrijke stap in het ontwikkelproces van een richtlijn. In deze fase deelt de richtlijnontwikkelaar een conceptversie van de richtlijn met zorgverleners, zorgvragers en andere belanghebbenden.

De opbouw van een richtlijn

Richtlijnen zijn vaak uitgebreide documenten. Ze bevatten onder andere aanbevelingen, overwegingen, een samenvatting van de literatuur en achtergrondinformatie. Ook is beschreven hoe de richtlijn tot stand is gekomen. Je hoeft echter een richtlijn niet van A tot Z te lezen om waardevolle feedback te geven.

Je kunt je richten op de onderdelen die voor jouw werk relevant zijn (zie stap 2). Daarvoor is het belangrijk om te begrijpen hoe een richtlijn is opgebouwd:

- **Modules:** Een richtlijn is verdeeld in modules, vergelijkbaar met hoofdstukken.
- **Uitgangsvraag:** Binnen een module vind je een of meer uitgangsvragen. Dit zijn gerichte vragen die knelpunten in de zorg beschrijven. Het kan gaan om een probleem of situatie, waarbij zorgprofessionals tegen onzekerheid of onduidelijkheid in hun handelen aanlopen. Bijvoorbeeld omdat het niet duidelijk is wat de beste keuze is of omdat de zorg in de praktijk sterk verschilt.
- **Aanbeveling:** Een aanbeveling geeft antwoord op een uitgangsvraag en bevat een actiegericht advies. Bij het opstellen van een aanbeveling worden wetenschappelijk bewijs, expertise en de voorkeuren van zorgverleners en zorgvragers zorgvuldig afgewogen. Aanbevelingen worden bij voorkeur zo geformuleerd dat duidelijk is wat de richting (voor of tegen) is en hoe krachtig de aanbeveling moet worden opgevat.

1**2****3****4****5**

Stap 1: Meld je aan

- Zie je een commentaarverzoek voor een richtlijn die aansluit bij wat jij dagelijks doet? Geef je op!
- Je ontvangt de conceptrichtlijn en een bestand (bijvoorbeeld via een online omgeving, een formulier of een Word-document) van de richtlijnontwikkelaar, waarin je jouw feedback kunt toevoegen.

1**2****3****4****5**

Stap 2: Selecteer de modules die voor jou relevant zijn

Je hoeft de richtlijn niet van begin tot eind te lezen. Kies de onderdelen, ofwel modules, die passen bij jouw werkgebied.

Hoe doe je dit?

Lees de uitgangsvragen en aanbevelingen door. Beoordeel of deze over je vakgebied gaan.

- Is het antwoord **ja**?
→ Lees de aanbevelingen en met welke argumenten de aanbeveling tot stand is gekomen (de overwegingen).
- Is het antwoord **nee**?
→ Sla de module over.

1

2

3

4

5

Stap 3: Beoordeel de aanbevelingen die voor jou relevant zijn

Beoordeel of de aanbevelingen duidelijk, haalbaar en wenselijk zijn. Vraag jezelf af:

- **Is de aanbeveling duidelijk en eenduidig?** Is de zin goed geformuleerd en slechts op één manier te interpreteren? En begrijp je wat er met de aanbeveling wordt bedoeld? Zo niet, lees dan de module verder voor extra context en geef in je feedback aan wat voor jou onduidelijk is.
- **Is de aanbeveling haalbaar?** Is de actie die wordt geadviseerd uit te voeren, bijvoorbeeld in de beschikbare tijd? Of levert de aanbeveling bijvoorbeeld extra taken of administratielast op, of zijn er aanvullende middelen nodig? Zo ja, wegen de extra tijd of middelen op tegen de voordelen?
Soms is een aanbeveling alleen haalbaar als aan voorwaarden wordt voldaan of als er tijd gegeven wordt voor verandering op de werkvloer. Indien dit het geval is, wordt dit beschreven in het implementatieplan. Kijk deze gerust door.
- **Is de aanbeveling wenselijk?** Sluit de aanbeveling aan bij wat je goede zorg vindt en hoe jij je werk wilt doen?

Let daarnaast ook op het volgende:

- **De richting en sterkte van aanbevelingen**

Kijk goed of een interventie of aanpak in een aanbeveling wordt aangeraden of afgeraden (richting) en hoe krachtig het advies is (sterkte).

- Bij een sterke aanbeveling zouden de meeste zorgvragers de aanbevolen interventie of aanpak moeten ontvangen.
- Bij een zwakke aanbeveling zijn er meerdere passende opties. De zorgvrager moet worden ondersteund bij de keuze voor de interventie of aanpak

- **De taken en verantwoordelijkheden**

Check of de eventueel beschreven taken en verantwoordelijkheden passend zijn. Signaleer je onjuistheden of onduidelijkheden? Neem dit dan mee in je commentaar.

Houd er rekening mee dat aanbevelingen algemeen zijn. Als zorgverlener ben je verantwoordelijk voor de juiste toepassing. In specifieke situaties kun of moet je afwijken van de richtlijn als dat in het belang van de zorgvrager is. Doe dit altijd in overleg met zorgvrager (en naasten), onderbouw je keuze goed en leg deze zorgvuldig vast.

1

2

3

4

5

Stap 4: Noteer je feedback duidelijk

Beschrijf wat onduidelijk is, wat ontbreekt of wat niet werkbaar is in de richtlijn. Geef ook aan wat jouw suggestie voor verbetering is. Gebruik het feedbackformulier of systeem dat je hebt ontvangen om je opmerkingen in te vullen.

Let van tevoren op de instructies voor het aanleveren van je feedback. Als feedback onvolledig of onduidelijk is, kan het vaak niet worden meegenomen.

Mocht je inhoudelijke vragen hebben of er niet helemaal uitkomen, neem dan gerust contact op met richtlijnen@venvn.nl.

Je hoeft in de commentaarfase niet te letten op taal- of spelfouten. Geef commentaar op de inhoud van de richtlijn!

1

2

3

4

5

Stap 5: Deel je feedback

Deel je commentaar op tijd. In de uitnodiging of instructiemail staat de deadline en de wijze van indienen beschreven.

Wat gebeurt er daarna?

- Jouw feedback en die van andere V&VN-leden wordt verzameld en gebundeld. V&VN biedt het gebundelde commentaar aan bij de richtlijnontwikkelaar.
- De ontwikkelaar verwerkt, samen met de werkgroep van de richtlijn, al het binnengekomen commentaar. Per punt wordt beschreven welke actie is ondernomen.
- De ontwikkelaar deelt een nieuwe versie van de richtlijn en een overzicht met de binnengekomen commentaren tijdens de autorisatiefase.
- De bureaumedewerker van V&VN zal tijdens de autorisatiefase vragen of je vindt dat het commentaar voldoende is verwerkt. In deze fase worden ook bijvoorbeeld de betrokken afdelingsbesturen om hun oordeel gevraagd. Vaak duurt de autorisatiefase enkele maanden.
- Als de richtlijn door V&VN wordt geautoriseerd dan betekent dit dat we als beroepsvereniging achter de inhoud van de richtlijn staan. De richtlijn wordt dan ook onderdeel van de professionele standaard.
- Na autorisatie verschijnt de richtlijn online en kun jij deze in de praktijk gaan gebruiken.

Bekijk de **animatievideo** en ga naar **het Kennisplatform van V&VN** voor meer informatie.

